

Onsdag før Kristi Himmelfart skjedde det igjen. En klient fikk avslag på matpenger. For den som ikke er kjent med begrepet: Matpenger er de 60 til 80 kronene du kan få per dag i sosialstønad når du står helt på bar bakke, og ikke har tid til å vente de vanlige to ukene med saksbehandlingstid på et vedtak om sosialhjelp. Gatejuristen yter rettshjelp til mennesker med rusproblemer, og vi mottar ukentlig saker der klienten har fått avslag på akutt hjelp. Det virker som om de fleste av vedtakene er fattet ut i fra en grunnleggende tanke om at NAV ikke skal hjelpe noen så lenge det går an å argumentere for at det ikke skal ytes hjelp.

Det har etter hvert blitt allment kjent at NAV fungerer svært dårlig for mange. Som illustrasjon kan nevnes at samtlige av undertegnede klienter som har uttrykt at de ønsker å ta livet sitt (og det er ganske mange), oppgir at behandlingen de har fått hos NAV er årsaken til dette. Spørsmålet er om det trenger å være sånn. Må man ha et system der folk med akutt behov for mat og tak over hodet blir avvist? Trenger man i tilfelle nye store reformer for å rette opp i alle feilene?

Undertegnede mener at svaret er nei. Det finnes regler og retningslinjer som ikke bare gir mennesker i nødssituasjoner rett til matpenger og tak over hodet, men som også sier at de kan få det etter en konkret vurdering av deres situasjon. En konkret situasjon hvor et menneske står uten penger til mat, er et ganske sterkt argument for at personen bør få matpenger. Likevel tolker NAV saken til min klient dit hen at hun ikke har krav på noen stønad, fordi hun brukte sine siste penger på å betale ned gjeld som var pådratt for å skaffe mat.

I forhold til akutt hjelp som for eksempel matpenger, heter det i rundskrivet til lov om sosiale tjenester i NAV at *"en søknad om akutt hjelp må vurderes raskt, ofte samme dag som den er mottatt."* Per dags dato har undertegnede to klienter som har gått flere uker uten penger til mat, fått avslag på søknad om dette, og hvor klagen ikke er behandlet enda.

Gatejuristen ser det som et problem at NAV gjennomgående tolker regler og retningslinjer i disfavør av klienten. Dersom NAV hadde tilnærmet seg klientene i den hensikt å finne den beste måten å hjelpe klientene på, og brukt regler og retningslinjer aktivt for å finne gode løsninger for klientene, ville mange faktisk kunne fått den hjelpen de trenger. Mange ville sluppet å være hjemløse, mange ville hatt penger til mat, og mange ville sluppet å gang på gang få kastet alle sine eiendeler i forbindelse med utkastelser. Reglene er der, NAV må bare bruke dem riktig.